

Тема **Технологія вирощування озимого жита**

План заняття:

1. Місце у сівозміні
2. Обробіток ґрунту.
3. посів та догляд за посівами жита
4. Збирання врожаю

1. Найкращими **попередниками** для озимого жита інтенсивного типу є:

- багаторічні трави на один укіс,
- кукурудза і силос,
- вико-вівсяні суміші,
- горох на зерно.

Хороші попередники:

- ріпак, гречка,
- ранні сорти картоплі

Допустимі попередники:

- соняшник
- Жито менш чутливо реагує на монокультуру, ніж пшениця.

У деяких господарствах жито сіють після гречки, хоча це не найкращий попередник.

Обробіток ґрунту та добрива під жито

В однакових кліматично-ґрунтових умовах та після одних і тих самих попередників обробіток ґрунту майже не відрізняється від обробітку під озиму пшеницю.

«Провели оранку трактором John Deere 8295R із плугом Lemken EuroDiamant 10, культивуацію та передпосівну культивуацію провели культиватором Vaderstad Carrier 650»,

Після збирання кукурудзи вносять 60-70 т/га гною за допомогою причепа-розкидача ПРТ-16. Мінеральне добриво [NPK 5-17-30](#) вноситься в кількості 120 кг/га у фізичній вазі. Основний обробіток ґрунту — оранка на глибину 25-27 см. Плуг Лемкен Euro Diamant 10, трактор John Deere 835R.

«ґрунти малородючі, гумусу всього 1,3%. З осені провели тестування, внесли 200 кг/га [діамофоски](#) під дискування та посіяли гібрид [Пікассо](#)»

. Навесні вносять 2ц/га [КАСу](#), як і під пшеницю.

Гібриди та сорти жита

На Житомирщині у ТОВ «Вега Агро» надають перевагу :

Гібриди жита в господарстві вирощують не один рік. Дуже задоволені гібридом [ГУТІННО](#). З ним отримали рекордну урожайність — 107 ц/га. Також є демо-ділянки, де вирощуємо інші гібриди компанії KWS. Постійно є супровід представників компанії.

Сівба жита

Основний спосіб сівби — звичайний рядковий, із залишенням технологічних колій. Норма висіву залежить від ґрунтово-кліматичних умов, строків сівби, попередників, особливостей гібриду та рекомендацій компанії-виробника насіннєвого матеріалу.

Розпочинати сівбу культури необхідно в оптимальний час. Зважаючи, що рослинам потрібно близько 45 днів осінньої вегетації, цей час вираховують від першого дня сівби до входу в зиму у відповідній місцевості.

Норма висіву жита у становить 70 кг/га або 2 млн/га. Глибина сівби — 2-3 см. Є певна різниця у розвитку рослин: коли жито глибоко посіяне, воно витрачає набагато більше енергії для того, щоб зійти. Водночас рослини, посіяні на рекомендовану глибину 2 см, зійшли і починають кущитися.

Посіви озимого жита

Догляд за посівами жита

Жито є культурою, схильною до вилягання, що може призвести до значних втрат врожайності.

Міжнародний експерт «КВС-УКРАЇНА» Даг фон Каппхер радить аграріям використовувати більше регулятора росту, адже краще витратити трохи більше грошей, аніж потім втратити урожай на житі, що вилягло. Також він порекомендував зменшити використання фунгіцидів на 10-15%.

Окрім цього, експерт зазначив, що потрібно спостерігати за розповсюдженням шкідників колосу.

На прикладі одного з підприємств наведемо таку систему захисту. Навесні після відновлення вегетації внесли 200 кг/га [аміачної селітри](#). Після цього зробили першу обробку — гербіцид, інсектицид і селітра.

Друге обприскування у фазу другого міжвузля. Використовували фунгіцид із [д. р. тебуконазол](#), 10 кг/га [карбаміду](#) та стимулятор. Третє обприскування здійснювали в фазу прапорцевого листка. Обробили системним фунгіцидом [Амістар Екстра](#), інсектицидом і стимулятором [Гумат](#), а також внесли карбамід.

Хвороби та шкідники

Гібридне жито не має високої стійкості до пошкоджень [бурою іржею](#), тому за ситуацією треба постійно стежити. Адже за значного поширення хвороби можна втратити до 30% врожаю.

«Тут основна рекомендація — у разі появи перших масових ознак, зразу застосовувати фунгіцид. Будь-яка азольна група контролює буру листову іржу і досить легко її забирає. Для господарства, яке працює за інтенсивною технологією і на гарний результат, ми рекомендуємо внесення фунгіциду профілактично перед цвітінням, щоби захистити посіви у період цвітіння і в наступні 10–12 днів. Якщо ж хвороба проявиться в більш пізній термін, то на врожайність вона вже не вплине. Також, якщо застосовуватимуть фунгіцид, то, за можливості, й інсектицидом варто пройтись»

Бура листова іржа проявляється зазвичай у фазах вихід колоса — прапорцевий листок, тобто BBCH 49-51.

«Перша фунгіцидна обробка проти даної хвороби планується саме в цей період. Якщо площі посіву не надто великі, то ми чекаємо перших проявів хвороби. За появи перших пустул на нижніх листках починаємо працювати фунгіцидами азольної групи. Якщо ж до цвітіння ми не бачимо проявів бурої листової іржі, рекомендується зробити перший обробіток перед цвітінням, тому що хвороба може моментально проявитися, коли є сприятливі умови. А в жито у період цвітіння бажано не заходити оприскувачами, щоб не збивати пилок. Інакше можлива череззерниця та ураження ріжками»

Що ж до шкідників, то найбільшої шкоди житю завдають [трипси](#). Нагадаємо, що в господарствах, які сіють жито після злакових попередників, або якщо взагалі є проблема з трипсом, то з ним бажано боротися, коли рослини перебувають у фазі трубкування.

«Взагалі за появою трипсу потрібно спостерігати з 32-ї по 39-ту фазу, тобто з другого міжвузля до початку фази колосіння, і саме тоді працювати системним інсектицидом. На цьому ж етапі потрібно звертати увагу ще й на буру листову іржу. Може піднятися температура повітря, тож бура іржа дасть про себе знати знову. Якщо ви десь її помітите, потрібно використовувати 1 л/га [Абакусу](#)»

Від шкідників застосовують інсектицид [Коннект](#) 0,5 л/га. Регулятор росту — [хлормекват-хлорид](#) 1 л/га + Моддус 0,2 л/га. Пропорції повторної обробки — мікс хлормекват-хлориду 0,5 л/га та [Моддусу](#) 0,2 л/га.

Збирання врожаю

Головне, розпочинати збирання жита на зерно при досягненні вологості 14 %. Не чекати, поки збереться пшениця, тому що жито в більшості випадків швидше досягає, додають фахівці компанії KWS.

Спеціалісти компанії [«КВС-УКРАЇНА»](#) зазначають, що основною помилкою збирання жита на зерно є несвоєчасне збирання. Зазвичай, жито збирається в

останню чергу (після пшениці) і ми маємо проблему з осипанням. Хоч гібриди KWS стійкі до осипання та проростання на пні, проте деколи воно надто довго стоїть в полі. Також при неправильній регуляції росту та при значних опадах жито може вилягати, що значно ускладнює збирання та веде за собою до втрат врожаю та якості. Якщо ми говоримо про зерно, то як і для будь-якої іншої зернової культури при досягненні повної фази достигання, тобто вологості 14%.

Збирання озимого жита на зерно

При збиранні жита на силос в першу чергу допускають помилку у визначенні оптимальної фази для скошування та її тривалості. Зазвичай, господарствам, які вперше вирощують жито на силос, важко орієнтуватися у настанні правильної фази та розрахувати час для скошування. Ще однією помилкою є підв'ялювання. Для отримання силосу високої якості маса повинна як найменше лежати на полі, тому потрібно максимально швидко розкидати валок свіжоскошеної маси по полі, адже в перші 2 години втрачається найбільша кількість води з рослин.